

Ter zitting van 22 februari 2001 hebben de vereenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht ingediend omwille van het feit dat een Nederlandstalige die een ticket zocht te kopen in het premetrostation van de MIVB, gelegen in het station van Brussel-Noord, zou zijn tegengehouden door vier personeelsleden van de MIVB die zouden geweigerd hebben Nederlands te spreken (of niet bij machte waren zulks te doen).

De advocaat van de betrokkene preciseert wat volgt.

"Zonder zich ook maar op enige wijze te kunnen verdedigen, werd mijn cliënt in het Frans geverbaliseerd. Op het p.v. dat hem hierbij werd overhandigd, werd bovendien schaamteloos genoteerd dat Tom om een Franstalig p.v. had verzocht, dit terwijl mijn cliënt die taal niet eens machtig is.

Het spreekt voor zich dat dit p.v. aldus niet enkel in strijd met de taalwet gerechtszaken werd afgeleverd maar bovendien door een schriftvervalsing is aangetast. De geëigende procedures, o.m. via een klacht bij het parket en een procedure bij de ombudsman van de MIVB, werden in dit kader reeds ingeleid.

Met dit schrijven wenst mijn cliënt bovendien klacht neer te leggen wegens de manifeste schending van de bestuurstaalwetgeving waarvan hij het slachtoffer is geworden. Als Brusselse gewestelijke dienst moesten de betrokken ambtenaren hun betrekkingen met mijn cliënt immers onmiskenbaar in het Nederlands verrichten, de taal die hij gebruikt (art. 35 juncto 19 SWT). Bovendien wordt U ook verzocht te peilen naar de schijnbare ontstentenis aan kennis van het Nederlands bij de betrokken ambtenaren (i.e. Jean-Luc PRIETO Y HEVIA, verbaliserend ambtenaar, cfr. bijgevoegd p.v., alsook de ambtenaren die samen met voormeld persoon op 4 april 2000 de controle uitvoerden)."

Uit de inlichtingen die ons werden meegedeeld blijkt dat de controleur die het proces-verbaal heeft opgemaakt, geslaagd is voor het mondelinge examen over de elementaire kennis van de Nederlandse taal, die vereist is voor de uitoefening van een ambt van niveau 4 in de plaatselijke of gewestelijke besturen, instellingen of openbare diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn.

De tweede ambtenaar die het proces-verbaal mee heeft ondertekend, heeft het examen over de kennis van de tweede taal nog niet afgelegd, maar zal te dien einde eerlang door SELOR worden opgeroepen.

Anderdeels legt de voorzitter van de Raad van Bestuur van de MIVB de nadruk op het feit dat de personeelsleden die het proces-verbaal hebben opgemaakt (de controleur en de patrouilleur) beide tot het werkliedenpersoneel behoren en dus niet verplicht zijn over de kennis van de tweede taal een schriftelijk examen af te leggen.

De MIVB wordt beschouwd als een dienst in de zin van artikel 32, § 1, van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen.

Artikel 33 van de voornoemde wet bepaalt dat de diensten opgericht binnen de in artikel 32 van deze wet bedoelde diensten, waarvan de werkring niet het hele gebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bestrijkt, zijn onderworpen aan de bepalingen van hoofdstuk III, afdeling 3, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Artikel 19 van de SWT bepaalt dat de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad in hun betrekkingen met particulieren de door dezen gebruikte taal gebruiken voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Artikel 21, § 2, van de SWT stelt het volgende:

"Wanneer het voorgeschreven wordt, omvat het toelatingsexamen voor iedere kandidaat een schriftelijk of computergestuurd gedeelte over de elementaire kennis van de tweede taal.

Indien geen toelatingsexamen voorgeschreven wordt, moet de kandidaat, vòòr zijn benoeming, aan een schriftelijk of computergestuurd examen over dezelfde kennis onderworpen worden."

Die bepaling is evenwel niet van toepassing op het vak- en werkliedenpersoneel (artikel 21, § 3, van de SWT).

Wat de toepassing van artikel 19 van de SWT op het voorliggende geval betreft, en gelet op de tegenstrijdige verklaringen van beide partijen, oordeelt de VCT dat zij niet over doorslaggevende elementen beschikt die haar zouden in staat stellen terzake uitspraak te doen.

Daarentegen, wat de taalkennis van de betrokken agenten betreft, acht de VCT het in strijd met artikel 21, §§ 2 en 3, van de SWT, dat personeelsleden die tot taak hebben reizigers te controleren en daarbij processen-verbaal op te stellen, van het schriftelijk (of computergestuurd) examen worden vrijgesteld.

De bepalingen van artikel 21, § 3, gelden immers voor het vak- en werkliedenpersoneel dat in de uitoefening van zijn ambt geen schriftelijke kennis van de tweede taal behoeft. Zie in dat verband de voorbereidende werkzaamheden van het ontwerp van wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken [Doc. 331 (1961-1962) N1, p. 6]: "Het is overbodig het vak- en werkliedenpersoneel aan een schriftelijk examen over de kennis van de tweede taal te onderwerpen. Wanneer het omgang heeft met het publiek zal een mondelinge test in de meeste gevallen volstaan."

Tot besluit is de VCT van oordeel dat de klacht ontvankelijk is en gegrond wat het feit betreft dat controleur Prieto y Hevia Jean-Luc, die het proces-verbaal heeft opgemaakt, zijn schriftelijke kennis van het Nederlands alsnog niet heeft bewezen, en dat het tweede personeelslid dat het proces-verbaal heeft ondertekend geen enkel examen over de kennis van de Nederlandse taal heeft afgelegd.

I.v.m. het niveau van het taalexamen waaraan de controleurs moeten worden onderworpen

(niveau 4) verzoekt de VCT de MIVB na te gaan in hoeverre de controleurs met dat kennisniveau kunnen volstaan om de taal van de reizigers te eerbiedigen in de verschillende omstandigheden waarin zij kunnen terechtkomen.